

Forfatter: Rantzau, Christian

Titel: BREV TIL: Gram, Hans FRA: Rantzau, Christian (1734-01-23)

Citation: Rantzau, Christian: "BREV TIL: Gram, Hans FRA: Rantzau, Christian (1734-01-23)", i *Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram*, Græbes Bogtrykkeri 1930, s. 35.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991720-000-shoot-L0019917200000012.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Veledle og Velbr., Hoytærede HEr Iustice-Raad!

Blant utallige Nyt-Aars Breve, hvormed jeg har været saasom obruered, kand jeg forsickre, HEr Iustice-Raads har rett hiertinderligen glædet og for- nøyed mig, baade fordi, absit adulatio, jeg er alletider kier af at see Brev fra een Mands Haand som De ¹, og picquéer jeg mig af at have dend Merite at kunde skjønnne paa Deres; mens allermeest har det glædet mig derved paa nye at forsickres om HEr Iustice-Raads gamle gode Venskab for mig, jeg fremdeeles vil have mig udbeded, contestérende, det ei alleeniste i dette Aar, mens i alle de, Gud behager at forleene mig, skal Hand ved hver mig nye given Leylighed have et nyt Beviis paa mit Venskabs Troefasthed og Oprig tighed og see kiendeligen, det diße vel forslitte Expressioner og forældede gammeldags Dyder ei reent ere udartede og udgaaene hos alle, og er jeg viß paa, HEr Iustice-Raaden vil træde i det Forbund med mig, at, saa længe vi toe lever, skal de dog findes paa lorden, hvorved vi da under Guds vældige og bliide Haand vil vente os dend Naade, Lycke og Velsignelse, der bør følge dennem, det jeg og HEr Iustice-Raaden af beste Hiertelaug vil tilforønske; min Koene med sin Helsen legger sit Ønske til mit.

Da jeg i saa lang Tiid inted havde hørt, hvercken fra HEr Iustice-Raad eller fra nogen til Hove, om de af mig indsendte Medaille-Tegninger, var jeg ret derfor en peine; da det var Originaler, kunde jeg ei andet end sende Hands Mayt dennem Sielf, særdeles da de saa slet vare conditionerede, som jeg hør, Hands Mayt Sielf Allernaad. har behaged at fortælle, hvorleedes sig med haver tildraged. For dend Svenske Argus har jeg og ladet subscribére; jeg fandt et Ark i samme, skreven til Encouragement for Nationen, at oprætte et Assurantz-Compagnie, hvor Autor træder ind i een Supputation og Détail af Rigeds egne Skibe, der sandeligen er værd at attendére, jeg dog u-muelig- ens i alt kand troe Hannem til Villie; dette Skrift indeholder mangfoldige loco- seria, mens i mine Tancker ridiculerer Autor for meged sit eged Skrift. De Svendske Dictionarier har jeg sadt ud paa, haaber og at faa dem; her noyes vi endnu med vores gode gamle Troe, skjønt her og tales noged om Suur- deyen, særdeeles skal her være een Hiuel-Mand, een slet Arbeydere, een dyer Kompen og een stoer Bedragere, Aanden skal være kommen saa stærck over, saavel som over Hands Koene, at de for ingen deel vil, deres Lius maa staa under Skieppen; hos dennem tales der om Forsamlinger, jeg hører det uden at agte derefter; spreta vilesunt, saalænge Geistligheden ei styrcker, opirrer eller opmutzer de Ting, ere de af ringe eller ingen Betydenhed. Paa Moss skal der og være een Capellan ², der tiltager sig Conscientiam scrupulosam over de Ord: Kieriste Christi Venner, som mig er fortalt, der er, siufnes mig, s. 36vel longe petitem, da Deus [est] scrutator cordum, i det ringeste kunde hand uden Scrupule, juxta me, sige det optative; mens diße Ting giver jeg een hver sielf at betæncke; det klygtigste er, at dend gemeene Mand paa Landet skal, da Hand hørte Forordningen i faveur af Pietisterne ¹ oplæse paa Prædicke- stoelen, være falden paa de Tancker, det Præsterne nu ei havde forlov at straffe dem eller Synden; de maa vel ei være ret opliuste; andre derimod skal med stoer Fliid have erkyndiget sig om, hvad Pietisterne havde for een Troe, og om dend var bedre end Præstens, siden Hand ei maatte skiende paa dem; alt dette holder jeg for Dicentes. Biskop Hersleb ytrer sig ei med det ringeste videre, end at Hand ei kan improbéré, det Folck kommer sammen for at læse og bede; Ingen er vel saa ugudelig derpaa at finde at sige, al den Stund de ei prædicker efter Aandens Drift, entholder sig fra Meenigheden eller vil re- gulére dend eengang fast sadte Kircke Ordning.

Saa snart jeg faar det reen skreven, skal jeg sende HEr Iustice Raad een Beskrivelse over Mael-Strømmen, skreven paa Latin af HEr Spidbergh paa min Anmodning efter Frue Grevinde Pleloes forlangende, Kortet er hender dedicéred, som jeg vil submittére HEr Iustice-Raadens Censur og Criticque, før det Hender overleveres. ² leg seer med Fornoyelse, det Bordings Poetiske Skrifter ei længere skal ligge i Dvale; ³ jeg vil ved HEr Iustice-Raads gode Forsorrig blant de allerførste vente et Exemplar; Post Controlleur Schrøder skaffer mig detnock op enten med Reisende eller med Posten, om ei bliver for stoort, da det kand deeles i adskillige Gange; Mercurierne bør til viße tryckes med; hvad det Exemplar kand koste, skal jeg til al Tacke straxens betale. leg mindes ei rettere, end til dette Verck jo skulde subscribéres, og kand ei i hu komme, om jeg loed mig tegne og for hvor meged, hvortil jeg skal foye Anstalt, saa snart mig opliuses. Mine u- endelige Forretninger tillader mig ingen Lecture suivie, saa mig ei kand skee støre Tieniste, end naar een Mand af bon gout vil give mig Anslag paa hvad nyt udkommer, der er værd at læse, saavel hos os sielf som hos fremmede.

Blev Con-Rector Schiøt ⁴ flyt herfra, var det een yperlig Ting, om her til Skoelen kunde faaes een goed Mand, der var sterck in Physicis, der burde excoléres besynderl. hisce in oris, hvor dend saa hoyligen behøves, som dend s. 37mægteligen négligéres; Rask, ¹ inter nos dictum, habet muscas in capite og er saa got som emeritus; her i Righed er icke saa meged som een Navigations Skoele, da dends Velfærd burde bestaa af Seiladtz. Jeg gestaar gierne, diße pia desideria ere til deels interessérede, da jeg gierne vilde see min Dreng vel anført samt delectere mig sielf med een og anden Experimenta, der og haver sin stoore Nytte; jeg beder HEr Iustice-Raad om Forladelse, at jeg saa længe distrahéer Hannem fra Hands Mues-ædte, Rotte-skaarne og skimlede Papiirer og sender Hannem i dend stæd dette som et fuldkomment Adkomst-Brev og Beviiß paa dend oprigtige Ergivenhed og Tienistfærdighed, hvormed jeg stedse forbliver HEr Iustice-Raadens

Tienistvilligste Ven og Tiener C. Rantzau. ²

Rantzau, Christian, *Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram,*

Christianiad. 23de Ian. 1734.